

Παντελής Γεωργογιάννης
Επιμέλεια

4ο
Διεθνές Συνέδριο

Διαπολιτισμική Εκπαίδευση

Ελληνικά ως δεύτερη
ή ξένη γλώσσα

Τόμος Ι

Πάτρα, 28 Ιουνίου - 1 Ιουλίου 2001
Συνεδριακό και Πολιτιστικό Κέντρο
Πανεπιστημίου Πατρών

Πάτρα 2015

Παντελής Γεωργογιάννης
Επιμέλεια

4ο Διεθνές Συνέδριο
με κριτές

Η Ελληνική
ΩΣ
δεύτερη ή ξένη γλώσσα

Μια διαπολιτισμική προσέγγιση

Πάτρα, 28 Ιουνίου - 1 Ιουλίου 2001

Τόμος I

Σειρά:
Πρακτικά Συνεδρίων 7

1η έκδοση (έντυπη)
Πάτρα 2001

2η έκδοση (ηλεκτρονική)
Πάτρα 2015

Όλα τα αντίγραφα υπογράφονται από τον κάτοχο του copyright.

Copyright ©: Παντελής Γεωργογιάννης

Διεύθυνση: Αντωνίου Οικονόμου 8, 26504 Άγιος Βασίλειος, Πάτρα
Τηλ: +30 6944346420
<http://www.georgogiannis.gr>
E-mail: pantelis.georgogiannis@gmail.com

Τίτλος : Η ελληνική ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα: Μια διαπολιτισμική προσέγγιση - Τόμος Ι

1η έκδοση: Πάτρα 2001 (έντυπη)
2η έκδοση: Πάτρα 2015 (ηλεκτρονική)

Επιμέλεια μορφοποίησης κειμένων:

Μελιτζάνη Ειρήνη, Πτυχιούχος Τουριστικών Επιχειρήσεων ΤΕΙ Πάτρας, ΜΔΕ στις Επιστήμες της Αγωγής, Υπ. Διδάκτωρ ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Πατρών, Συνεργάτης Ελεύθερου Πανεπιστημίου Πολιτών

Αντωνοκοπούλου Βασιλική, Πτυχιούχος Φιλολογίας ΑΕΙ Πάτρας, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας στην Διδακτική Γλώσσας και Λογοτεχνίας

Ηλεκτρονική στοιχειοθεσία - σελιδοποίηση:

Μελιτζάνη Ειρήνη, Πτυχιούχος Τουριστικών Επιχειρήσεων ΤΕΙ Πάτρας, ΜΔΕ στις Επιστήμες της Αγωγής, Υπ. Διδάκτωρ ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Πατρών, Συνεργάτης Ελεύθερου Πανεπιστημίου Πολιτών

Αντωνοκοπούλου Βασιλική, Πτυχιούχος Φιλολογίας ΑΕΙ Πάτρας, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας στην Διδακτική Γλώσσας και Λογοτεχνίας

ISBN: 978-618-82406-0-5

SET: 978-618-82406-2-9

σ.σ. 432, σχήμα 17,5 X 25 εκ.

Όλα τα κείμενα δημοσιεύονται με ευθύνη των συγγραφέων τους

Απαγορεύεται η μερική ή ολική αναδημοσίευση του έργου αυτού, καθώς και η αναπαραγωγή του με οποιοδήποτε άλλο μέσο, χωρίς σχετική άδεια του κατόχου του Copyright.

Περιεχόμενα

Πρόλογος	9
Πρόλογος ηλεκτρονικής έκδοσης	11
Η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης ή ξένης	29
Διδακτικές προσεγγίσεις στη διδασκαλία της ελληνικής ως μητρικής και ως δεύτερης / ξένης γλώσσας: ομοιότητες και διαφορές	31
<i>Παπούλια - Τζελέπη Παναγιώτα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών</i>	
<i>Σπινθουράκη Ιουλία - Αθηνά, Επίκουρη Καθηγήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών</i>	
Η εικόνα των φοιτητών της Έδρας Νέων Ελληνικών της Σχολής Ιστοριογεωγραφίας και Γλωσσών του Πανεπιστημίου της Αγκυρας. Μια έρευνα σχετικά με τις προδιαθέσεις των φοιτητών της έδρας και τα πορίσματα που προκύπτουν	40
<i>Κελαγά Ιμπραήμ, Λέκτορας Τμήματος Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας Πανεπιστημίου Αγκυρας</i>	
Η νεοελληνική γλώσσα στην Ανωτάτη Σχολή Ξένων Γλωσσών & Οικονομίας (ΑΣΞΓ & Ο, WSJOIE) συνεχίζεται	53
<i>Τσιριγώτης Κωνσταντίνος, Επίκουρος Καθηγητής Ανωτάτης Σχολής Ξένων Γλωσσών και Οικονομίας, Ινστιτούτο Πρακτικής Εκμάθησης Ξένων Γλωσσών</i>	
Η ελληνική νοηματική ως ξένη γλώσσα	55
<i>Χαρούπιας Αριστείδης, Διδάκτωρ Νέων Τεχνολογιών Ειδικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Αθηνών Π.Τ.Δ.Ε., Μ.Δ.Δ.Ε.</i>	

Δυσκολίες κατά την εκμάθηση της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας από ισπανόφωνους	64
<i>Lecumberri Alicia Villar, Καθηγήτρια Ισπανικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας, Τμήμα Μετάφρασης, Διερχμηνείας και Ξένων Γλωσσών Ιονίου Πανεπιστημίου</i>	
Ομοιότητες και διαφορές ανάμεσα στη ρωσική και την ελληνική γλώσσα - δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ρωσόφωνοι κατά την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας	72
<i>Γεωργιογιάννης Παντελής, Αναπληρωτής Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών Γουρουτιδου Σοφία, Φιλολόγος, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών</i>	
Νέα ελληνικά ως ξένη γλώσσα και διαπολιτισμική εκπαίδευση: ποιες προβληματικές, ποιες προτεραιότητες;	77
<i>Μενούτη Κενελλίνα, Υποψήφια Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Paris III, Sorbonne Nouvelle</i>	
Προβλήματα διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας στην Τουρκία	91
<i>Γιωλτζόγλου Σταύρος, Ειδικός Συνεργάτης Πανεπιστημίου Άγκυρας</i>	
Η ελληνική γλώσσα σε αμερικάνικο πανεπιστήμιο των νότιων πολιτειών Αμερικής	98
<i>Μετζάκη Λάσζλο Σοφία, Σύμβουλος Ερευνητικού Κέντρου Ελληνικών Σπουδών</i>	
Επισημάνσεις και διαπιστώσεις από τη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας στην Απουλία	101
<i>Μάρακα Καίτη, Φιλολόγος αποσπασμένη στην Ιταλία</i>	
Οι προθέσεις της νέας ελληνικής στη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας. Ενδεικτικές προτάσεις για γερμανόφωνους μαθητές	113
<i>Σταφυλίδου - Αλατάκη Γεωργία, Δρ. Γλωσσολογίας Ε.Ε.Π., Τ.Ε.Ι. Πάτρας</i>	
Εκπαίδευση ελληνικής γλώσσας στο Ινστιτούτο Κοινωνικών Σπουδών Εθνικού Πανεπιστημίου της Οδησσοῦ. Προβλήματα - προοπτικές - προτάσεις	123
<i>Snigovska Oxana, Καθηγήτρια Ελληνικής Γλώσσας Εθνικού Πανεπιστημίου Οδησσοῦ</i>	
Προβλήματα και προοπτικές διδασκαλίας της ελληνικής σε ρωσόφωνους φοιτητές. Παρουσίαση της Οδησσοῦ	127
<i>Podkoryoff Nanouchka, Καθηγήτρια Νεοελληνικής Φιλολογίας</i>	
Η διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας στην Παλαιστίνη	135
<i>Καφέ - Αλαούνη Ευαγγελία, Οικονομολόγος - Εκπαιδευτικός, Ιδρύτρια - Πρόεδρος του Ελληνικού Πολιτιστικού Κέντρου "Μακεδονία" στη Ραμάλλα της Παλαιστίνης</i>	
<i>Βέργαδου Κωνσταντίνα, Απόφοιτη Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Παν/μίου Κρήτης - Δασκάλα στο Ε.Π.Κ. "Μακεδονία"</i>	
Ελληνική παιδεία στο Βέλγιο	149
<i>Σπανός Χρήστος, Διευθυντής Αμιγούς Ελληνικού Σχολείου Βρυξελλών</i>	

Μια ρεαλιστική προσέγγιση στην εκμάθηση της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας μέσα από τη σχολική εμπειρία. Δυσκολίες - παιδαγωγικές πρωτοβουλίες	157
<i>Ιωαννίδης Κωνσταντίνος, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Διευθυντής Δημοτικού Σχολείου Νέας Τίρυνθα</i>	
Το ποιόν ενέργειας και οι δυσκολίες που προκαλεί στην εκμάθηση μερικών κατηγοριών της ΝΕ από Βούλγαρους	162
<i>Shenkova Svetla, Διδάσκουσα Τμήματος Γλωσσικής Κατάρτισης Πανεπιστημίου Σόφιας</i> <i>Saeva Veska, Διδάσκουσα Ινστιτούτου Επαγγελματικής Κατάρτισης "ΔΕΛΤΑ" Πανεπιστημίου Σόφιας</i>	
Η διδασκαλία εξ αποστάσεως της ελληνικής γλώσσας στα γαλλόφωνα πλαίσια	165
<i>Teuler-Iliadis Catherine, Καθηγήτρια και συντάκτρια ελληνικών μαθημάτων στο CNED του Εθνικού Υπουργείου Παιδείας της Γαλλίας</i>	
Βασικοί στόχοι της διδασκαλίας της ελληνικής ως ξένης γλώσσας στο αρχικό στάδιο εκμάθησης. Χρησιμοποίηση παιχνιδιών, ρόλων στη διαδικασία εκμάθησης σ' αυτό το επίπεδο	173
<i>Παπαδοπούλου Γαλήνη, Καθηγήτρια Ινστιτούτου του Marketing και Κοινωνικο-πληροφοριακών Τεχνολογιών Κρασοντόρ, Τμήμα Ξένων Γλωσσών</i>	
Για μία λεξικοστατιστική προσέγγιση των μεταφράσεων – πρώτα αποτελέσματα διαγλωσσικής σύγκρισης με βάση μεταφράσεις λογοτεχνικών κειμένων από τα ελληνικά στα γερμανικά και στα γαλλικά	182
<i>Ekkehard W. Bornträger, Υφηγητής, Διεπιστημονικό Ινστιτούτο Ανατολικής Ευρώπης, Πανεπιστήμιο του Fribourg / Ελβετία</i>	
Ψυχολογία και Μεταφραστική	191
<i>Τσιριγώτης Κωνσταντίνος, Επίκουρος Καθηγητής Ανωτάτης Σχολής Ξένων Γλωσσών και Οικονομίας, Ινστιτούτο Πρακτικής Εκμάθησης Ξένων Γλωσσών</i>	
Η εκπαιδευτική πραγματικότητα στα ελληνικά σχολεία της Ν. Αφρικής όπως τη γνώρισα στα τέσσερα χρόνια που υπηρέτησα εκεί. Ιστορική αναδρομή – προβληματισμοί από την τωρινή εκπαίδευση των παιδιών των μεταναστών	199
<i>Τσερκέζογλου Αθανάσιος, Εκπαιδευτικός Π.Ε.</i>	
Παραγωγή γραπτού λόγου στη ΝΕ ως ξένη ή δεύτερη γλώσσα. Μια μελέτη περίπτωσης στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση	212
<i>Καραδήμος Δημήτρης, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Υποψήφιος Διδάκτωρ Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Θεσσαλίας</i>	
Έρευνα - μελέτη περίπτωσης: περιγραφή της διδακτικής αντιμετώπισης του γλωσσικού μαθήματος σε μαθητές που έχουν τα ελληνικά ως δεύτερη γλώσσα	220
<i>Σπινθοράκη Ιουλία - Αθηνά, Επίκουρη Καθηγήτρια, Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών</i> <i>Γιαννόπουλος Κωνσταντίνος, Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης</i> <i>Στεφανίδης Δημήτριος, Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης</i>	

Τα ελληνικά ως δεύτερη γλώσσα μέσα από την εξ αποστάσεως διδασκαλία <i>Δαϊκόπουλος Γιάννης, Εκπαιδευτικός Π.Ε.</i>	228
Δυνατότητες εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών στην διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας μέσα από το θεσμό της ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης <i>Αγγελόπουλος Ηρακλής, Εκπαιδευτικός Π.Ε.</i> <i>Φραγκούλης Ιωσήφ, Δρ. Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών, Εκπαιδευτικός Π.Ε.</i>	236
Συνηθισμένα ορθογραφικά λάθη από μαθητές δημοτικού σχολείου <i>Μπάκος Αθανάσιος, Σχολικός Σύμβουλος Α/θμιας Εκπαίδευσης</i>	242
Κατάρτιση - Επιμόρφωση στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση	255
Το μάθημα της νεότερης ελληνικής ιστορίας στα τμήματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης <i>Καρανάτσης Κωνσταντίνος, Λέκτορας (Π.Δ. 407/80) Τμήματος Φιλολογίας Πανεπιστημίου Πατρών</i>	257
Η διαπολιτισμική θεωρία και εκπαίδευση στην αποσχολιοποίηση του σχολείου από τη σκοπιά της ενσωμάτωσης των αλλοδαπών μαθητών: θεωρία και έρευνα <i>Κοσσυβάκη Φωτεινή, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Π.Τ.Δ.Ε., Σχολή Επιστημών Αγωγής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων</i>	262
Προγράμματα παρέμβασης ενάντια στο ρατσισμό και την ξενοφοβία στην Ευρώπη και την Ελλάδα <i>Γαλάνης Γιώργος, Αναπληρωτής Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων</i> <i>Παπαδόπουλος Γιώργος, Υποψήφιος Διδάκτωρ Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων</i>	275
Διαδικασία ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης: η Ελλάδα ως διαμεσολαβητής μεταξύ δυτικής και νοτιοανατολικής Ευρώπης <i>Σταμέλος Γιώργος, Επίκουρος Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών</i>	284
Διαπολιτισμική εκπαίδευση: η περίπτωση των ευρωπαϊκών ωρών στα ευρωπαϊκά σχολεία* <i>Σαλαμούρας Γεώργιος, Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε., Επιθεωρητής Ευρωπαϊκών Σχολείων</i>	302
Όψεις εφαρμοσμένης διαπολιτισμικής εκπαίδευσης: Αθήνα 2001, η οπτική των εκπαιδευτικών <i>Στεργίου Αμαρυλλίδα, Διδάκτωρ Διδακτικής Γλωσσών Παν/μίου Paris VII - Denis Diderot</i>	308
Από το πολυπολιτισμικό είναι στο διαπολιτισμικό γίνεσθαι: κοινωνιοψυχολογικό βλέμμα σε παιδαγωγικά περιβάλλοντα <i>Παπαβασιλείου Ελπίδα, Παιδαγωγός, Στέλεχος Ελληνικής Πρεσβείας Καναδά</i> <i>Μιχαηλίδης Κων/νος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας</i>	316

Διαλογική αρχή και διαπολιτισμικότητα	324
<i>Τερέζης Χρήστος, Αναπληρωτής Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών</i>	
Η αποτελεσματικότητα του Άτυπου Μεταπτυχιακού Προγράμματος Επιμόρφωσης πτυχιούχων εκπαιδευτικών από Τμήματα Ελληνικών Σπουδών του εξωτερικού	327
<i>Γεωργογιάννης Παντελής, Αναπληρωτής Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε Πανεπιστημίου Πατρών</i>	
<i>Μπομπάριδου Χρυσή, Υποψήφια Διδάκτωρ Π.Τ.Δ.Ε Πανεπιστημίου Πατρών</i>	
Διδακτικές προσεγγίσεις για την προώθηση της διαπολιτισμικής επικοινωνίας στην τάξη: παρουσίαση ενδεικτικών προτάσεων	335
<i>Καπετανίδου Μαρία, Εκπαιδευτικός, Υποψήφια Διδάκτωρ</i>	
<i>Γιαννόγκονα Αθηνά, Εκπαιδευτικός Π.Ε.</i>	
Σχολική βιβλιοθήκη και διαπολιτισμική εκπαίδευση: πρόταση για μια διαπολιτισμική - διαβαλκανική βιβλιοθήκη;	345
<i>Αρβανίτη Ιωάννα, Εκπαιδευτικός, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Φλώρινας, Α.Π.Θ.</i>	
<i>Βαμβακίδου Ιφιγένεια, Ειδική Επιστήμονας, Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών Φλώρινας, Α.Π.Θ.</i>	
<i>Ελευθερίου Πιπίνη, Εκπαιδευτικός, Φοιτήτρια του Διδασκαλείου «Δημήτρης Γληνός», Π.Τ.Δ.Ε., Α.Π.Θ.</i>	
<i>Ματβέγιεβα Αλεξάνδρα, Εκπαιδευτικός, Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Φλώρινας, Α.Π.Θ.</i>	
Συνεχιζόμενη εκπαίδευση δασκάλων στην περιφέρεια της δυτικής Ελλάδας, στη διαπολιτισμική εκπαίδευση	356
<i>Μπάρης Θεόδωρος, Δάσκαλος, μετεκπαιδευόμενος στο Διδασκαλείο 'Ευάγγελος Παπανούτσος', Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών</i>	
<i>Σπινθουράκη Ιουλία-Αθηνά, Επίκουρη Καθηγήτρια, Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Πατρών</i>	
Αντιλήψεις των δασκάλων για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση και τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας στο σύγχρονο σχολείο	363
<i>Χατζηθεολόγου Αικατερίνη, Δρ. Σχολικός Σύμβουλος Π.Ε., Α' Διεύθυνση Αθηνών</i>	
<i>Μανιάτης Π., Δρ. Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Αθηνών</i>	
<i>Χατζηνικολάου Αμαλία, Εκπαιδευτικός Π.Ε., Μετεκπαιδευόμενη Μαράσλειου Δ.Δ.Ε.</i>	
Διαπολιτισμική εκπαίδευση: αποτελεσματικοί δάσκαλοι για το σχολείο που μεταβάλλεται	371
<i>Παμουκτσόγλου Αναστασία, Δρ. Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Αθηνών, Πάρεδρος Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για τη σχολική αποτελεσματικότητα</i>	
Μετανάστευση και εκπαιδευτική πολιτική στην παγκοσμιοποιημένη ελληνική οικονομία	378
<i>Μαγουλά Χará, Δρ. Οικονομολόγος, Σύμβουλος Π.Ι.</i>	
Η διαπολιτισμική εκπαίδευση ως έκφραση της φιλοσοφίας της διά βίου μάθησης	395
<i>Γαλάνης Γιώργος, Αναπληρωτής Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων</i>	

*Θεολόγου Αντόνης, Εκπαιδευτικός, Υποψήφιος Διδάκτωρ Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου
Ιωαννίνων*

Φράγκος Βασίλης, Εκπαιδευτικός

Σερπάνος Χάρης, Θεολόγος, Πολιτικός Επιστήμονας

- Η λειτουργία του ιδεολογικο-πολιτικού συστήματος αρχών των κομματικών
σχηματισμών στη διαμόρφωση και προβολή εκπαιδευτικών πολιτικών
προτάσεων. Η περίπτωση του Ν. 2413. Η ελληνική παιδεία στο εξωτερικό
και η διαπολιτισμική εκπαίδευση** **399**
Μιχελακάκη Θεοδοσία, Υποψήφια Διδάκτωρ Π.Τ.Δ.Ε. Παν/μίου Κρήτης
Ουδατζής Νικόλαος, Υποψήφιος Διδάκτωρ Φ.Κ.Σ. Παν/μίου Κρήτης
- Διαπολιτισμική παιδεία στα παιδικά περιοδικά του 19ου αιώνα** **408**
Σταθάτος Ξένια, Διδάκτωρ Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Αθηνών
- Παιγίδι και διαπολιτισμικότητα** **414**
*Παναγιωτίδου Μερσίνια, Εξειδικευμένη Εκπαιδευτικός σε θέματα Ελληνικής Παιδείας
στο εξωτερικό, Αποσπασμένη στις εκπαιδευτικές μονάδες της Γαλλίας*
- Πολυπολιτισμικό περιβάλλον και Α.Π.** **419**
Κοσσυβάκη Φωτεινή, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων
Μουλιανίτης Βασίλης, Υποψήφιος Διδάκτωρ Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Πρόλογος

Το Κέντρο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης (Κε.Δ.Εκ.) μετά την επιτυχία των τριών προηγούμενων διεθνών συνεδρίων με θέμα: «Η ελληνική ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα: μια διαπολιτισμική προσέγγιση» και συνεχίζοντας την παράδοση πλέον αυτού του θεσμού διοργάνωσε και φέτος το 4^ο Διεθνές Συνέδριο με θέμα: «Διαπολιτισμική εκπαίδευση - ελληνικά ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα», ανταποκρινόμενο έτσι στο αίτημα και την προτροπή των συνέδρων για ανανέωση της συνάντησης σε ετήσια βάση και εξέλιξη αυτής της προσπάθειας.

Η αναγκαιότητα επανάληψης και συνέχισης αυτής της διοργάνωσης επικυρώνεται βέβαια και από την αθρόα συμμετοχή συνέδρων, εισηγητών και ακροατών. Συνολικά, σύμφωνα με τα αρχεία μας, στα τέσσερα αυτά συνέδρια έχουν ήδη παρουσιαστεί 420 εισηγήσεις και έχουν συμμετάσχει 2.200 συνέδριοι από όλο τον κόσμο και φυσικά από την Ελλάδα. Από τα συνέδρια αυτά έχουν ήδη εκδοθεί, συμπεριλαμβανομένων και αυτών του 4^{ου} συνεδρίου, 11 τόμοι πρακτικών, σε σύνολο 5.000 σελίδων περίπου.

Όσον αφορά στην ποιότητα αυτού του συνεδριακού θεσμού, πιστεύουμε ότι η επικοινωνία και ανταλλαγή επιστημονικών απόψεων, εμπειριών και γνώσεων μεταξύ των εκπαιδευτικών που σχετίζονται με τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό και η παρουσίαση επιστημονικών εργασιών που αφορούν στη διδασκαλία και εκμάθηση της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας καθώς και σε γενικότερα θέματα διαπολιτισμικής εκπαίδευσης αποτελούν μια γόνιμη και εποικοδομητική διαδικασία, που συμβάλει στην αντιμετώπιση συγκεκριμένων προβλημάτων και στη διεύρυνση του προσανατολισμού σε θέματα εκπαίδευσης και διάδοσης της ελληνικής γλώσσας.

Οι εισηγήσεις και οι συζητήσεις εκδίδονται σε τέσσερις τόμους με τίτλο:

- α) 4^ο Διεθνές Συνέδριο, «Διαπολιτισμική εκπαίδευση - ελληνικά ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα», πρακτικά, τόμος Ι,
- β) 4^ο Διεθνές Συνέδριο, «Διαπολιτισμική εκπαίδευση - ελληνικά ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα», πρακτικά, τόμος ΙΙ,

Στόχος του συνεδρίου παραμένει η ευαισθητοποίηση των εκπαιδευτικών και των αρμόδιων υπηρεσιών σε θέματα που αφορούν στη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης ή ξένης σε παγκόσμιο επίπεδο, έτσι ώστε να μεγιστοποιηθεί η προσφορά τόσο στους ομογενείς του εξωτερικού και τους αλλοδαπούς που θέλουν να μάθουν την ελληνική γλώσσα όσο και τους παλιννοστούντες και τους αλλοδαπούς που εγκαθίστανται στην Ελλάδα.

Η οργανωτική επιτροπή ευχαριστεί θερμά τους παρακάτω φορείς:

- 1) Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων: Εθνικό Ίδρυμα Νεότητας - Διεύθυνση Μεταπτυχιακών Σπουδών και Έρευνας,
- 2) Υπουργείο Εξωτερικών: Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού,
- 3) Υπουργείο Πολιτισμού: Τμήμα Συνεδρίων και Εκδηλώ-σεων και
- 4) Πανεπιστήμιο Πατρών: Επιτροπή Ερευνών

για την οικονομική ενίσχυση και τη γενικότερη στήριξή τους στη διοργάνωση και πραγματοποίηση αυτού του συνεδρίου.

Θα ήταν, τέλος, παράλειψή μας αν δεν αναφέραμε το γεγονός ότι το Κέντρο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης (Κε.Δ.Εκ.) έχει προβεί στην έκδοση των πρακτικών και σε μορφή ειδικού CDRom, που παρέχει τη δυνατότητα εύκολης πρόσβασης και χρήσης του επιστημονικού υλικού.

Ο Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής
Παντελής Γεωργγιάννης
Αναπλ. Καθηγητής

Πρόλογος

ηλεκτρονικής έκδοσης

Οι κοσμογονικές αλλαγές που συνέβησαν στις αρχές της δεκαετίας του 1990 στο χώρο της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης με την πτώση του υπαρκτού σοσιαλισμού και του τείχους του Βερολίνου, ανέδειξαν την απουσία επιστημονικής αλλά και κάθε μορφής επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ του δυτικού κόσμου με τις Δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης. Μέχρι την πτώση του υπαρκτού σοσιαλισμού η επικοινωνία ήταν περιορισμένη σε επίπεδο πρεσβειών των κρατών και μερικών εμπορικών συμφωνιών, ενώ ήταν σχεδόν ανύπαρκτη μεταξύ των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων.

Η Ελλάδα, λόγω της ιστορίας της και της γεωγραφικής της θέσης, αλλά και ως μέλος της νεοϊδρυθείσας τότε Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποτελούσε για τις χώρες του ανατολικού μπλοκ τη χώρα πρόσβασης προς το δυτικό κόσμο.

Οι δεδομένες συνθήκες της εποχής, λοιπόν, αποτελούσαν μια πολύ ευνοϊκή χρονική συγκυρία και μια ευκαιρία για την χώρα μας να αναπτύξει και να διαμορφώσει τις σχέσεις και την επικοινωνία της με τις Δημοκρατίες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και κατ' επέκταση να διαδραματίσει το δικό της ιστορικό ρόλο στις σχέσεις Ανατολής – Δύσης.

Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα παραπάνω, το Σεπτέμβριο του 1993 ως Επίκουρος Καθηγητής του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών και Διευθυντής της Μονάδας Εργαστηρίου Διαπολιτισμικής Επικοινωνίας και Αγωγής (ΜΕΔΕΑ) του ίδιου τμήματος, έθεσα τη βάση ενός συνεδριακού θεσμού με την οργάνωση του 1^{ου} Συνεδρίου Ελλάδας και Δημοκρατιών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης με θέμα «Εκπαίδευση και Διαπολιτισμική Επικοινωνία» και τη συμμετοχή επιστημόνων και πολιτικών και από τις δύο πλευρές. Στόχος του συνεδρίου ήταν να τεθούν οι βάσεις για την ανάπτυξη μιας πολιτισμικής αλλά και πολιτικής επικοινωνίας της Ελλάδας με τις χώρες των δημοκρατιών της πρώην Σοβιετικής Ένωσης και να αναδειχθεί ο ελληνισμός που ζούσε σε αυτές.

Ο συνεδριακός αυτός θεσμός, διευρύνοντας τους στόχους του, τόσο ως προς τον γεωγραφικό προσανατολισμό, καθώς περιέλαβε στο πρόγραμμά του τον διεθνή

ελληνισμό, όσο και ως προς τα αντικείμενα, τα οποία συνεχώς διευρύνονταν, συνεχίζεται μέχρι σήμερα και αριθμεί συνολικά 39 διοργανώσεις. Είναι ο μοναδικός που καταγράφει την πορεία και την εξέλιξη της διαπολιτισμικής επικοινωνίας και εκπαίδευσης, της διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας στην Ελλάδα και το εξωτερικό, καθώς και του επιστημονικού διαπολιτισμικού διαλόγου από την εμφάνισή του στην Ελλάδα μέχρι σήμερα.

Από τις έρευνες, τις ανακοινώσεις και τις συζητήσεις Ελλήνων και διεθνών επιστημόνων και ερευνητών κατά τη διάρκεια των διοργανώσεων, γεννήθηκαν ιδέες και προέκυψαν προτάσεις, με σημαντικά οφέλη για τον εκπαιδευτικό και πανεπιστημιακό κόσμο αλλά και για τη διαμόρφωση εθνικών εκπαιδευτικών πολιτικών.

Το έργο αυτό που ξεκίνησε το 1993 και συνεχίστηκε μέχρι το 2013 στα πλαίσια καταρχήν της ΜΕΔΕΑ και στη συνέχεια του Κέντρου Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών, συνεχίζεται μέσω του Ινστιτούτου Πολιτισμού, Δημοκρατίας και Εκπαίδευσης (ΠΠΟΔΕ).

Καθ' όλη τη διάρκεια του συνεδριακού θεσμού, το παραχθέν υλικό υπό τη μορφή πρακτικών, χορηγούταν μόνο στους εισηγητές και τους ακροατές, αρχικά σε έντυπη μορφή και τα τελευταία χρόνια σε ηλεκτρονική. Όμως παρέμενε αποθηκευμένο στην προσωπική μου ιστοσελίδα <http://georgogiannis.gr>, άγνωστο και άβιοτο στο ευρύ κοινό, όπως άλλωστε τα περισσότερα πρακτικά συνεδρίων, με εξαίρεση την αναφορά του στην εργογραφία μου ως επιμελητή των εκδόσεων.

Θεώρησα, λοιπόν, ότι το υλικό αυτό είναι απαραίτητο και χρήσιμο για το σύγχρονο ερευνητή και συνεπώς οφείλει να γίνει προσιτό στην ελληνική και διεθνή επιστημονική κοινότητα. Για το λόγο αυτό, αποφάσισα την εκ νέου επεξεργασία, αναδιοργάνωση και ψηφιοποίηση του υλικού και την ανάρτησή του στο διαδίκτυο, δημιουργώντας με τον τρόπο αυτό μια ηλεκτρονική βιβλιοθήκη.

Έπειτα από επίπονες προσπάθειες, πολύ κόπο και περισσότερο εθελοντισμό των συνεργατών μου, τους οποίους ευχαριστώ πάρα πολύ, πραγματοποιήθηκε απαιτούμενη ηλεκτρονική επεξεργασία του συνολικού έργου του συνεδριακού θεσμού από την ίδρυσή του έως σήμερα. Αποτέλεσμα αυτής της επανεπεξεργασίας ήταν η δημιουργία ηλεκτρονικών τόμων πρακτικών με νέα εμφάνιση, σελιδοποίηση και εξώφυλλο και συνακόλουθα τη χορήγηση ISBN ηλεκτρονικής έκδοσης από την Εθνική Βιβλιοθήκη, ώστε να ολοκληρωθεί ο κύκλος της αναμόρφωσης και η ανάρτησή τους στο διαδίκτυο.

Παντελής Γεωργγιάννης, 2018